

BRUSSEL PLAATSELIJKE BESTUREN
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

CONTACT Directie Lokale Financiën
Anne WILLOCX
T +32 02/800.33.25
awillocx@sprb.brussels

Aan de dames en heren Burgemeesters en Schepenen van de Stad en gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Ter informatie:

ONZE REF. OB 2024/02
2024/144121

Aan de dames en heren Gemeenteontvangers
Aan de dames en heren Gewestelijke inspecteurs

UW REF. -

betreft Omzendbrief betreffende de afsluiting van de gemeenterekeningen voor het dienstjaar 2023

bijlagen Contactgegevens
Checklist "Bijlagen"

Brussel

09 FEV. 2024

Geachte dames en heren Burgemeesters,
Geachte dames en heren Schepenen,

Deze omzendbrief beoogt de afsluiting en de vaststelling van de gemeenterekeningen voor het dienstjaar 2023.

INHOUDSTAFEL

1. Begrotingsrekening	3
1.1. Vastgestelde rechten, vastleggingen en aanrekeningen	3
1.2. Begrotingswijzigingen na opmaak van het formulier T:	5
1.3. Resultaat van de dienstjaren.....	6
2. Balans, resultatenrekening en wettelijke bijlage.....	6
2.1. Vaste activa.....	6
2.2. Wettelijke bijlage	6
2.3. Werken in uitvoering	6
2.4. Regularisatie- en wachtrekeningen.....	7
2.5. Situatie van de gemeenteschuld	7
2.6. Subsidies	8
2.7. Pensioenfondsen.....	8
2.8. Nog te innen schuldvorderingen	8
2.9. Bij te voegen informatie aangaande overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten.....	8
2.10. Verslag betreffende de transparantie van de bezoldigingen en voordelen van de Brusselse openbare mandatarissen	10
3. Nazicht van de rekeningen	10
4. Toezending	10

Artikel 240 van de Nieuwe Gemeentewet schrijft voor dat elk jaar de gemeenteraad de jaarrekeningen van het vorige dienstjaar goedkeurt en ze uiterlijk op 30 juni aan de toezichhoudende overheid dient te bezorgen. Bijgevolg kan geen enkele begrotingswijziging na 1 juni worden aangenomen door de gemeenteraad indien de rekeningen van het vorige dienstjaar nog niet door de gemeenteraad zijn goedgekeurd. De gemeenteraden zullen er over waken deze termijnen te respecteren.

Het koninklijk besluit van 2 augustus 1990 houdende het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit (A.R.G.C.) bepaalt de regels voor de afsluiting en de vaststelling van de jaarrekeningen (artikelen 72 tot 79).

Sinds 1994 werden bijzondere regels voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ingevoerd via omzendbrieven ter aanvulling van de algemene regels van het voornoemde koninklijk besluit.

Bovendien moet rekening worden gehouden met de onderstaande gegevens:

1. Begrotingsrekening

1.1. Vastgestelde rechten, vastleggingen en aanrekeningen

In toepassing van het annaliteitsbeginsel dient elke uitgave en elke ontvangst verbonden te worden aan het dienstjaar waartoe zij behoort en mag deze niet aangerekend worden op een begrotingsartikel van een voorgaand of een volgend dienstjaar.

De vaststelling van de rechten kan **evenwel** worden voortgezet tot 15 februari 2024 voor zover ze verantwoord is door een behoorlijk opgemaakt document en uitsluitend verwijst naar het dienstjaar 2023. Dit geldt eveneens voor de opcentiemen op de personenbelasting geïnd door de Federale Overheidsdienst Financiën; de bedragen van de vastgestelde rechten dienen overeen te stemmen met deze vermeld op regel 6 (opbrengst toegekend aan de gemeente) van het document 173X.

Voor de opcentiemen op de onroerende voorheffing geïnd door de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel Fiscaliteit dienen de bedragen van de ontvangsten identiek te zijn aan de totale bedragen zoals hernomen in de briefwisseling van de GOBF van 04/01/2024¹ die de toestand op 31/12/2023 weergeeft voor uw gemeente :

- Voor de ontvangsten betreffende de belastingjaren vóór 2018 : positief bedrag hernomen op lijn 102
- Voor de ontvangsten betreffende de belastingjaren 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 en 2023 : som van de positieve bedragen hernomen op lijnen 201 tot en met 206.

De negatieve bedragen die voorkomen op de lijnen 102 en 201 tot en met 205 dienen als onwaarden te worden geboekt (op artikel 040/301-01).

Bovendien dient u , **voor zover het aanleggen van voorzieningen niet resulteert in een negatief gecumuleerd resultaat van de rekening**, voorzieningen voor risico's en lasten aan te leggen, te boeken op de economische code 958-01 en dit om rekening te houden met het risico op de toekomstige onwaarden op de nog niet ontvangen bedragen² :

Voor de netto vastgestelde rechten betreffende het belastingjaar 2023, ideaal zou zijn een bedrag overeenstemmend met 50% van de graad van niet inning geobserveerd voor 2022 voor uw gemeente, toegepast op het bedrag van de vastgestelde rechten voor 2023, via een functionele overboeking (functie 040), dwz.:

¹ Over de mogelijkheden tot eventuele terugname van voorzieningen uit voorgaande jaren zijn specifieke instructies meegedeeld in een addendum bij de omzendbrief voor de afsluiting van de rekeningen van 2021, waarnaar moet worden verwezen.

² Teneinde de evolutie van de saldo's van deze provisies in de toekomst te kunnen opvolgen, dienen uw financiële diensten specifieke individuele rekeningen te creëren 0463/... "Provisie opcentiemen OV belastingjaar 20XX".

(1)	Netto vastgestelde rechten betreffende belastingjaar 2022, geboekt in 2022	Bedrag hernomen op lijn 205 in de briefwisseling van GOBF van 17/01/2023
(2)	Netto vastgestelde rechten betreffende belastingjaar 2022, geboekt in 2023	Bedrag hernomen op lijn 205 in de briefwisseling van GOBF van 04/01/2024
(3)	MIN totaal van de inningen betreffende belastingjaar 2022, per 31/12/2022	Bedrag hernomen op lijn 306 in de briefwisseling van GOBF van 17/01/2023
(4)	MIN totaal van de inningen betreffende belastingjaar 2022, per 31/12/2023	Bedrag hernomen op lijn 306 in de briefwisseling van GOBF van 04/01/2024
(5)= (1)+(2)-(3)-(4)	= Niet ontvangen bedrag betreffende belastingjaar 2022	
(6)	Netto vastgestelde rechten betreffende belastingjaar 2023, geboekt in 2023	Bedrag hernomen op lijn 206 in de briefwisseling van GOBF van 04/01/2024
(7) = (5)/((1)+(2))	Graad van niet inning geobserveerd voor 2022	
(8)=(6)*(7)	= Extrapolatie van de graad van niet inning geobserveerd voor 2022 op de vastgestelde rechten van 2023	Aan te leggen voorziening = 50 % van dit bedrag

Voor de parkeer ontvangsten, **hoewel sterk aanbevolen**, worden dergelijke voorzieningen overgelaten aan het oordeel van de gemeente.

Voor de opcentiemen op de verkeersbelasting geïnd door Brussel Fiscaliteit, zijn de bedragen van de ontvangsten identiek aan het totaal van de bedragen hernomen in de briefwisseling van de GOBF die de toestand op 31/12/2023 weergeeft voor uw gemeente van de netto vastgestelde rechten voor zowel de belastingjaren voorafgaand aan 2023 als deze voor 2023 zelf. Eventuele negatieve bedragen zullen worden geboekt als onwaarden.

Bovendien moet op grond van artikel 73 van het A.R.G.C. alles in het werk gesteld worden om de aanrekening mogelijk te maken van facturen en afrekeningen met betrekking tot het dienstjaar 2023³.

Verder is het wenselijk na te gaan of het behoud van vastgelegde en overgedragen kredieten - en dit soms gedurende verscheidene jaren - gegrond is.

Ik herinner eraan dat in artikel 57 van het A.R.G.C. gepreciseerd wordt dat door een vastlegging het volledige of het gedeeltelijke begrotingskrediet *uitsluitend voor een welbepaalde doelstelling* wordt voorbehouden. Overgedragen vastleggingen moeten dan ook altijd voldoen aan dit voorschrift en mogen niet achteraf aangewend worden als een soort reserve voor het aanrekenen van facturen met betrekking tot leveringen of werken die niet specifiek voorzien waren op het ogenblik dat de vastlegging verricht werd.

Ik moedig u aan om de inspanning van de "schoonmaak" in de niet-geïnde schuldvorderingen voort te zetten, vooreerst door deze als dubieuze vorderingen in de boeken op te nemen en vervolgens door de juiste onwaarden en waardeverminderingen te boeken. Hoewel er al een grote inspanning werd vastgesteld, komen er bij controles in de balansen nog steeds erg oude schuldvorderingen aan het licht.

³ Wat de vakbondspremies betreft, lijkt het erop dat de RSZ vanaf 2022 de bedragen van deze premies samenvoegt met de bedragen van de werkgeversbijdragen in haar facturen. Het zal dus nodig zijn het DmfA te raadplegen om de details van de gefactureerde bedragen te vinden en deze correct aan te rekenen.

Ik herinner u daarnaast aan de artikelen 45 en 46 van het A.R.G.C. Zo moeten de invorderingsrechten onmiddellijk in de boekhouding worden geboekt en niet pas bij de invordering.

Ik wens het belang van deze verrichtingen te beklemtonen, aangezien het begrotingsresultaat van de rekening gebaseerd is op de netto vastgestelde rechten en de vastleggingen. Onnodig overgedragen vastleggingen beïnvloeden het resultaat immers negatief, terwijl vastgestelde rechten die naar alle verwachtingen niet meer geïnd kunnen worden, een fictieve positieve invloed hebben, en dit niet enkel op de resultaten van de begrotingsboekhouding (begrotingsresultaat en boekhoudkundig resultaat) maar ook op de resultaten van de algemene boekhouding : lopend resultaat, bedrijfsresultaat en resultaat van het dienstjaar in de resultatenrekening en vorderingen op het actief van de balans.

Wat betreft de gemeentelijke dotaties aan de politiezones, dient elke gemeente erop toe te zien dat het annaliteitsprincipe voor deze uitgave stipt nageleefd wordt.

Met betrekking tot de mogelijke overdracht van patrimonium tussen de gemeente en haar grondregie, herinner ik u er aan dat deze laatste enkel in de algemene boekhouding mag worden geboekt en zeker niet het voorwerp mag uitmaken van boekhoudkundige verrichtingen in de begrotingsboekhouding.

1.2. Begrotingswijzigingen na opmaak van het formulier T:

Krediettekorten vastgesteld na de definitieve opmaak van het formulier T3 moeten het voorwerp uitmaken van begrotingswijzigingen goedgekeurd door de gemeenteraad. Interne overboekingen die tijdens het dienstjaar verricht werden tussen begrotingsartikelen die tot dezelfde functie en economische groep behoren (art. 10 ARGC), moeten niet langer in deze wijzigingen opgenomen worden. Deze wijzigingen worden van kracht op 31 december 2023 en zullen bijgevolg worden geïntegreerd in de begrotingsrekening 2023 na de goedkeuring ervan door de gemeenteraad.

Deze begrotingswijzigingen behelzen *uitsluitend* de uitgaven van de gewone dienst en geschieden overeenkomstig de artikelen 16 en 73 van het A.R.G.C.

Deze uitgaven mogen geen nieuwe vastleggingen inhouden. Ik herinner u eraan dat deze wijzigingen van afsluiting slechts mogen dienen voor aanpassingen van beperkte omvang tussen de voorziene kredieten en hun vastleggingen of de vastgestelde rechten die hiermee overeenstemmen. In geen geval mag deze wijziging van afsluiting gebruikt worden in de zin van een klassieke begrotingswijziging, door belangrijke aanpassingen door te voeren aan de ingeschreven kredieten, daar dit de zichtbaarheid van zowel de Gemeenteraad als het Toezicht inzake het financieel beheer van de gemeentelijke administratie fors inperkt. Er wordt echter wel rekening gehouden met bijzondere situaties zoals de boeking van niet-uitbetaalde lasten, de dotaties aan de reserves via overboekingen en de inschrijving van de onwaarden.

Ter herinnering: kredietaanpassingen binnen de perken van artikel 10 van het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit zijn geen begrotingswijzigingen die voorgelegd dienen te worden aan de toezichthoudende overheid en worden bijgevolg niet opgenomen in het afsluitingsdocument. Deze interne aanpassingen hebben enkel betrekking op de gewone dienst.

Overboekingen van het overschot naar de reservefondsen die tijdens het jaar aangelegd worden, dienen eveneens aangerekend te worden. De overboeking als uitgave leidt immers tot een daling van het gecumuleerde resultaat; het is dan ook logisch dat het reservefonds voor het overeenstemmende bedrag gecrediteerd wordt. Het is echter zo dat enkel een aanrekening in de algemene boekhouding tot uiting komt. Daarom is het van essentieel belang dat de overboeking volledig aangerekend wordt, zodat de balans de werkelijke reserves weergeeft.

Eventuele begrotingswijzigingen in de buitengewone dienst gelden steeds als uitzonderingen en moeten behoorlijk verantwoord worden aan de hand van een gedetailleerd verslag opgesteld door de commissie opgericht op grond van artikel 12 van het A.R.G.C.

1.3 Resultaat van de dienstjaren

Overeenkomstig artikel 75 van het A.R.G.C., wordt het boekhoudkundig batig saldo vastgesteld als recht of wordt het boekhoudkundig tekort vastgelegd en geboekt ten bedrage van het boekhoudkundig resultaat op 31 december 2023.

De samenvattende tabellen worden voorgelegd in de vorm die is voorgeschreven door het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 20 oktober 2005 waarbij de voorstelling van de begroting van de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt vastgelegd en waarbij er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de functionele overboekingen en de algemene overboekingen van de functie 060 voor zowel de gewone als voor de buitengewone dienst.

In de kolom met betrekking tot de begrotingskredieten moeten de kredieten vermeld worden zoals aangepast door de wijzigingen, met inbegrip van de aanpassingen verricht in het kader van artikel 10 van het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit.

2. Balans, resultatenrekening en wettelijke bijlage

2.1. Vaste activa

Overeenkomstig artikel 21 van het A.R.G.C., gebeuren de herwaarderingen op gebouwen volgens de ABEX-index **1032 van de maand juli 2023**.

Aangezien de terreinen, overeenkomstig de omzendbrief van 14 juli 1994, op forfaitaire wijze en identiek aan de beginbalans gewaardeerd werden, zou voor hun herwaardering op de rekening 2023 uitgegaan moeten worden van de wettelijke coëfficiënt van automatische indexering van de kadastrale inkomens, zijnde een indexering van **9,59 %**, berekend als de verhouding tussen de coëfficiënt **2023 (2,0915)** en de coëfficiënt **2022 (1,9084)**, zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van **23 maart 2023** en 25 februari 2022.

Ik herinner er u tevens aan dat in toepassing van artikel 76 van het A.R.G.C. de gemeenten de jaarlijkse inventaris van het geheel van het onroerend en het roerend patrimonium dienen op te maken.

Ik vestig eveneens de aandacht op de problematiek van de participaties. In de loop van het dienstjaar 2023 werden de gemeenten uitgenodigd een document in te dienen die het geheel van hun participaties bevat die geregistreerd zijn in rubriek V van het actief van hun Balans. Dit werk werd gerealiseerd in opdracht van het Instituut voor de Nationale Rekeningen in het kader van het definiëren van de perimeter van de Brusselse sociale sector. Het is daarom aangewezen om deze participaties grondig te onderzoeken en de nodige verbeteringen aan te brengen in deze inventaris opdat de balans een precies beeld zou weergeven van het patrimonium.

2.2. Wettelijke bijlage

Behoudens de gebruikelijke boekhoudkundige documenten (balans, resultatenrekening), dienen de balansen van de algemene en de bijzondere rekeningen te worden medegedeeld, evenals de wettelijke bijlage (omzendbrief van 10 september 1998 betreffende de voorstelling en de inhoud van de gemeentelijke jaarrekeningen) alsook een verslag waarin een overzicht van het beheer van de gemeentefinanciën gedurende het afgelopen dienstjaar wordt samengevat zoals vereist in artikel 96 van de Nieuwe Gemeentewet. Dit verslag bevat bovendien informatie over de mate waarin rekening wordt gehouden met de sociale, ethische en milieuaspecten in het financieel beleid van de gemeente.

2.3. Werken in uitvoering

Er moet op toegezien worden dat de rekeningen "werken in uitvoering" en "aankopen in uitvoering" met betrekking tot voltooide werken en verrichte aankopen afgesloten worden in de boekhouding. Uit het onderzoek van de jaarrekeningen blijkt immers dat het saldo van de rekeningen "werken in uitvoering" elk jaar toeneemt. Er is dan ook een nauwgezette follow-up nodig opdat de balans een precies beeld

zou geven van de situatie. Verder is het zo dat zolang deze rekeningen niet afgesloten zijn, er geen afschrijvingen geacteerd worden vanaf de afsluiting van het eerste dienstjaar en de aanpassingen niet werden verricht op het roerende patrimonium vanaf de afsluiting van het tweede dienstjaar dit een aanzienlijk vertekend beeld weergeeft van meerdere opeenvolgende balansen en resultatenrekeningen.

In **bijlage 1** vindt u een tabel waarin de op 31 december in uitvoering zijnde werken moeten ingevuld worden, gerangschikt per categorie.

2.4. Regularisatie- en wachtrekeningen

Bij de uiteindelijke afsluiting van het dienstjaar, mogen de regularisatie- en de wachtrekeningen van de balans (rekeningen 49 van het boekhoudkundig plan en rubrieken X en X' van de balans) slechts melding maken van de bedragen die er thuishoren. Met andere woorden, deze rekeningen moeten worden gezuiverd vooraleer de jaarrekeningen worden afgesloten. Hun saldo dient behoorlijk verantwoord te worden aan de hand van een gedetailleerde tabel voor elk van de algemene rekeningen die deel uitmaken van de totalen ingeschreven in de rubrieken X en X' van de balans. **Deze opschoning is des te belangrijker in het kader van de harmonisatie van het boekhoudkundig project en om de toekomstige overgang tussen het huidige en het nieuwe boekhoudsysteem zoveel mogelijk te vergemakkelijken.**

2.5. Situatie van de gemeenteschuld

De situatie van de gemeenteschuld zoals deze in de balans wordt voorgesteld moet de exacte weergave zijn van de werkelijke situatie van de schuld. Hoewel wordt aanvaard dat er verschillen kunnen bestaan ten opzichte van de documenten die de financiële instellingen bezorgen, moeten deze verschillen toegelicht worden aan de hand van een tabel die de overeenstemming moet verduidelijken tussen de saldi van de schuld op de balans en deze die de bankinstelling heeft bezorgd.

Ik herinner u eraan dat overeenkomstig de omzendbrief van 7 januari 2013 betreffende de gemeentelijke leningen, de tabel over de stand van uw leningen op 31 december 2023 bij de rekening moet worden gevoegd en tevens elektronisch doorgestuurd moet worden. In dit verband vindt u in **bijlage 2** een aan te vullen tabel. De vereiste gegevens worden u meegedeeld door de bankinstellingen.

Ik herinner u eraan dat overeenkomstig artikel 1 van het A.R.G.C. een invorderingsrecht vastgesteld moet worden voor elke lening wanneer het college deze bestelt. Bovendien bepaalt artikel 47 dat de algemene rekeningen tegelijkertijd bijgehouden worden en dat de vaststelling van het recht gepaard moet gaan met een debitering van de rekening 41301 door een creditering van de rekening 17 voor het bestelde bedrag.

De leningen die via het CRAC werden aangegaan in het kader van de uitzonderlijke financiering van de schoolgebouwen moeten worden geregistreerd onder de economische code 962-51 "Leningen ten laste van de hogere overheid". De jaarlijkse kosten voor deze leningen worden geregistreerd onder de economische codes 212-01 (rente) en 912-01 (kapitaal). De terugbetaling van de jaarlijkse kosten voor deze leningen door het CRAC wordt geregistreerd onder de economische code 664-01 "Terugvordering van de hogere overheden van aflossingen van leningen" voor het kapitaal en onder de economische code 464-01 "Terugvordering van de hogere overheden van de financiële kosten van leningen" voor de rente. De gemeenten die deze "subsidie" van de Franse Gemeenschap onder een economische code voor subsidie in kapitaal zouden hebben ondergebracht moeten vanzelfsprekend deze als onverhaalbaar registreren om geen dubbele financiering in hun boekhouding te behouden.

De gewaarborgde leningen van het Fonds de Garantie (Franse Gemeenschap) worden geregistreerd onder de economische code 961-51 "Leningen ten laste van de gemeente". De rentesubsidie die het Fonds de Garantie heeft toegekend moet worden geregistreerd onder de economische code 464-01 "Terugvordering van de hogere overheden van de financiële kosten van leningen".

2.6. Subsidies

In **bijlage 3** vindt u een tabel, waarin alle toegekende subsidies vermeld moeten worden. Voor elke subsidie dient u in de tabel het begrote én het werkelijk toegekende bedrag, het begrotingsartikel, de benaming van de subsidie, de naam van de begunstigde, het KBO-nummer van de begunstigde, het doel van de subsidie en het begin- en het eindjaar waarin de subsidie wordt toegekend, te vermelden.

In het kader van de uitvoering van de omzendbrief van 16 december 2021 die de praktische modaliteiten verduidelijkt van de publicatie van de inventarissen beoogd door het gezamenlijk decreet en ordonnantie van 16 mei 2019, kan deze verplichting geldig worden vervuld door deze gegevens in open data op de site van "datastore.brussels" te publiceren en door de link naar deze publicaties per e-mail door te geven op het adres financelocales@sprb.brussels.

Vragen met betrekking tot de uitvoering van de omzendbrief van 16 december 2021, kunnen steeds per e-mail aan easy.brussels (Gewestelijk agentschap voor administratieve vereenvoudiging) worden overgemaakt : info@easy.brussels.

2.7. Pensioenfondsen

Er werd besloten om de **bijlage 4 "Pensioenen"** zoals de voorgaande jaren werd gevraagd, te schrappen. Ik verzoek u echter om in het verslag in toepassing van artikel 96 van de Nieuwe Gemeentewet, een hoofdstuk "Pensioenen" op te nemen waarin het bedrag van de pensioenkosten, het betaalde bedrag om de bijdragen te dekken en (desgevallend) het bedrag van het pensioenfonds duidelijk worden vermeld.

2.8. Nog te innen schuldvorderingen

In dit verband vindt u een modeltabel als bijlage 4. Ik vestig uw aandacht op het toegevoegde tabblad in deze tabel : het betreft een draaitabel per economische code en boekjaar, die het mogelijk maakt een overzicht weer te geven van het volume en de aard van de schulden die nog moeten worden geïnd. Ik verzoek u in het verslag in toepassing van artikel 96 van de Nieuwe Gemeentewet, een hoofdstuk "Openstaande rechten" te voorzien waarin de belangrijkste bedragen dienen te worden verantwoord.

Ik vestig uw aandacht op de noodzaak om geen wijzigingen aan te brengen in de structuur van het eerste tabblad, "Lijst schuldvorderingen", alsook om de gevraagde syntaxis en formaten te respecteren (meer details hierover vindt u in de bijlage zelf).

Deze structurering van de bijlagen (formaat van de spreadsheet, de cellen en hun inhoud) stelt ons in staat om de verschillende bijlagen te consolideren voor onze analysebehoeften.

2.9. Bij te voegen informatie aangaande overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten

Net zoals de vorige dienstjaren dient de gemeente ook informatie inzake overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten als bijlage van de rekening bij te voegen. De gevraagde inlichtingen zijn opgenomen in bijlage 5 en dienen te worden overgemaakt overeenkomstig de bepalingen van punt 4. "Toezending".

Naar aanleiding van de rekening 2021 werd ervoor geopteerd om het administratief werk sterkt te verlichten, in die zin dat *de gemeentes in eerste instantie enkel dienen te antwoorden op deel I* (informatie m.b.t. de toepassing van de bevoegdheidsregels inzake overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten vastgelegd in de artikelen 234 t.e.m. 236 van de Nieuwe Gemeentewet) *en III* (thematische vragen) van deze bijlage 5. Deze aanpak blijft behouden.

Enkel die gemeenten die worden geselecteerd voor een specifieke controle (ter plaatse of op afstand) van de rekening zullen ertoe gehouden zijn om te antwoorden op deel II van voormelde bijlage 5.

Op basis van dit eerste antwoord, zal het Gewestelijke Bestuur de verdere stukken (volledige dossiers met de akten en al hun bijlagen) bepalen die de gemeente dient te overleggen ten behoeve van de voormelde specifieke controle. In voorkomend geval mag de gemeente daarbij een kopie van een gevraagde akte vervangen door de volledige referentie van deze akte te vermelden indien die akte reeds *in extenso* naar het Toezicht zou verstuurd zijn.

Voor het opzet en de doelstellingen van bijlage 5 (voorheen bijlage 7) wordt verwezen naar de omzendbrief van 9 februari 2021 betreffende de afsluiting van de gemeenterekeningen voor het dienstjaar 2020 (punt B.13).

De structuur van deze bijlage 5 blijft ongewijzigd. De inhoud is geactualiseerd, met name in het deel III 'thematische vragen'.

De gevraagde informatie is nog steeds in 3 grote delen gegroepeerd, namelijk:

- I. Informatie m.b.t. de toepassing van de bevoegdheidsregels inzake overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten vastgelegd in de artikelen 234 t.e.m. 236 van de Nieuwe Gemeentewet
- II. Informatie betreffende de overheidsopdrachten en raamovereenkomsten die gesloten en lopende waren tijdens het dienstjaar van de rekening
- III. Thematische vragen

Het eerste deel peilt naar de toepassing van de bevoegdheidsregels binnen de gemeente en de mate waarin delegaties werden verstrekt. *Zoals hoger vermeld beperkt het antwoord van de gemeentes die niet het voorwerp uitmaken van een specifieke controle zich tot dit deel en deel III.*

In het tweede deel wordt een overzicht van de in 2023 gesloten overheidsopdrachten en raamovereenkomsten, inclusief de op deze raamovereenkomsten gebaseerde opdrachten, gevraagd evenals een overzicht van de lopende overheidsopdrachten en raamovereenkomsten alsook de wijzigingsbeslissingen aan een overheidsopdracht of raamovereenkomst in uitvoering. (Daarnaast wordt ook naar de uitgesloten overheidsopdrachten en de overheidsopdrachten en raamovereenkomsten waarvoor beroep wordt gedaan op een aankoopcentrale.)

De informatie moet gestructureerd worden en in verschillende categorieën onderverdeeld worden. (Bijvoorbeeld: "de overheidsopdrachten die werden geplaatst bij onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking in de zin van artikel 42 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten".)

De inhoud van de gestelde vragen blijft gelijk voor delen I en II.

In deel III 'Thematische vragen' worden nieuwe vragen gesteld in verband met de wijzigingen van de regels inzake de borgtocht en een nieuwe transparantieplichting ingevolge het koninklijk besluit van 4 september 2023 tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot vaststelling van de algemene regels voor de uitvoering van overheidsopdrachten. Daarnaast is er ook een nieuwe vraag in verband met de inwerkingtreding op 1 mei 2023 van de tweede fase van de verplichte elektronische facturatie overeenkomstig het koninklijk besluit van 9 maart 2022 tot vaststelling van de modaliteiten betreffende de verplichting voor ondernemers om gebruik te maken van elektronische facturering in het kader van overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten. Tot slot is er ook een vraag in verband met de door de wet van 8 februari 2023 tot wijziging van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten en de wet van 17 juni 2016 betreffende de concessieovereenkomsten gewijzigde regels inzake bestuur om de monitoring en de inzameling van de gegevens inzake overheidsopdrachten voornamelijk betreffende de overheidsopdrachten onder de drempels voor Europese bekendmaking te vergemakkelijken.

Er is telkens ook enige duiding omtrent het wettelijke kader voorzien bij elk van de nieuwe vragen. De gemeenten worden verzocht naar best vermogen te antwoorden.

De concessieovereenkomsten zijn vooralsnog niet geïsoleerd wat betreft de gevraagde informatie voor de bovenvermelde delen II en III.

Voor de gemeentes die het voorwerp zullen uitmaken van een specifieke controle en dus eveneens op deel II moeten antwoorden zoals hierboven vermeld, zal de administratie een algemene tabel, die de gemeente vrij kan gebruiken, leveren om de gevraagde informatie beter te kunnen structureren.

Omwille van administratieve vereenvoudiging kan de gemeente, die het voorwerp van een specifieke controle en die dus dient te antwoorden op deel II van bijlage 5, vertrekken van de informatie die ze publiekelijk ter beschikking heeft gesteld op een website in toepassing van artikel 6, 4°, van gezamenlijk decreet en ordonnantie van 16 mei 2019, aangevuld door de gewestelijke omzendbrief van 16 december 2021 die de nadere regels verduidelijkt van de publicatie in open data van de inventarissen van overheidsopdrachten en van subsidies van de Brusselse overheden zoals beoogd door het voormeld gezamenlijk decreet en ordonnantie van 16 mei 2019, voor het leveren van bovenstaande informatie en ze waar nodig aanvullen. (Voor vragen i.v.m. de toepassing van voormelde ordonnantie en de omzendbrief van 16 december 2021 kunnen de gemeentes zich richten tot de hiervoor bevoegde diensten via easy.brussels, i.e. het gewestelijk agentschap voor de administratieve vereenvoudiging, per e-mail op: info@easy.brussels.)

Het is de gemeente eveneens toegelaten om bij deze inventarissen die ze reeds dient op te stellen in het kader van haar transparantieplichtingen, om bijkomende tabellen en kolommen te voorzien met de hoger gevraagde informatie van deel II van bijlage 5 bij de rekening of daarentegen gebruik te maken van de bovenvermelde tabel die haar aangeleverd zal worden door de administratie, en in haar antwoord te verwijzen naar het internetadres waar deze informatie vrij te raadplegen is.

In het derde deel wordt gepeild naar het beheer van de overheidsopdrachten aangaande specifieke thema's, bv. inzake de opdrachten van beperkte waarde in de zin van artikel 92 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten.

U wordt verzocht de gevraagde informatie naar beste vermogen te verstrekken. In de toekomst kan deze lijst van gevraagde informatie evolueren op bepaalde punten.

2.10. Verslag betreffende de transparantie van de bezoldigingen en voordelen van de Brusselse openbare mandatarissen

Artikel 7 §1 van de Ordonnantie van 14 december 2017 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de transparantie van de bezoldigingen en voordelen van de Brusselse openbare mandatarissen schrijft voor dat het verslag als bijlage bij de rekeningen van de gemeenten dient te worden gevoegd.

Het verslag wordt tevens geplaatst op de website van de gemeenten.

3. Nazicht van de rekeningen

Bij de afsluiting van de rekeningen is het onontbeerlijk de juistheid van de boekhouding te controleren. Het Gewest stelt daarvoor een programma voor het opstellen van de jaarrekeningen, "Publicount", ter beschikking van de gemeenten.

4. Toezending

Het besluit van 20 maart 2008 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot bepaling van het informaticaformaat van de begrotingen en rekeningen van de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is van toepassing op de rekeningen 2023.

Daarom verwijs ik u naar de omzendbrief van 4 december 2008 met betrekking tot de Gegevensbank van de gemeentelijke financiën - Gegevensoverdracht.

Deze overdracht van gegevens, via « Combud », dient absoluut vooraf te gaan aan de indiening van de rekeningen en hun bijlagen via het platform BOS-xchange. Ingeval van moeilijkheden bij het opladen, nodigen wij u uit contact op te nemen met de helpdesk van de GOB hetzij telefonisch op 02/204.10.00 hetzij per mail helpdesk@gob.brussels met vermelding van "Combud" in het onderwerp.

Het is van primordiaal belang om het boekhoudplan strikt na te leven. Ik verzoek u daarom rekening te houden met de opmerkingen die u werden bezorgd over het gebruik van foutieve functionele en economische codes en de nodige verbeteringen aan te brengen. Tevens zijn negatieve kredieten (vastgestelde rechten, vastleggingen of aanrekeningen) niet toegelaten. Gelieve ook daar rekening mee te houden.

De bijlagen 1 tot 5 dienen elektronisch én in Excel-formaat of Word/PDF, via het generiek emailadres lokalefinancien@gob.brussels, te worden overgezonden en dit *voorafgaand* aan de indiening van de jaarrekeningen via "BOS-xchange".

Omwille van administratieve vereenvoudiging werd er beslist om de begrotingen en driejaarlijkse plannen niet meer systematisch in papieren versie op te vragen. De toezending van de jaarrekeningen (budgettaire rekening, balans en resultatenrekening), in papieren vorm, wordt voortaan aan de appreciatie van de gemeente overgelaten. In dit geval dienen de wettelijke bijlage en de in de punten 2.2 tot 2.11 vermelde documenten bijgevoegd te worden.

Ik vestig er uw aandacht op het feit dat de toezichtstermijn slechts aanvang neemt vanaf het moment dat het dossier compleet is, dwz op het ogenblik van de ontvangst van zowel de financiële gegevens via Combud als van de ontvangst van de Excelbijlagen B1 tot B6 via het generiek emailadres lokalefinancien@gob.brussels én de ontvangst van de complete documenten (getekende beraadslaging, begroting, en de verplichte bijlagen) via BOS-xchange.

Ik vestig er uw aandacht op het feit dat de toezichtstermijn slechts aanvang neemt vanaf het moment dat het dossier *compleet* is, dwz op het ogenblik van de ontvangst van zowel de financiële gegevens via Combud als van de ontvangst van de Excel/Word/PDF-bijlagen 1 tot 7 via het generiek emailadres lokalefinancien@gob.brussel én de ontvangst van de complete jaarrekeningen (getekende beraadslaging, budgettaire rekening, balans, resultatenrekening en de verplichte bijlagen) via BOS-xchange.

Ik deel u tevens mee dat de huidige omzendbrief alsook de bijlagen steeds kunnen gedownload worden via het Portaal van de Plaatselijke Besturen (www.plaatselijke-besturen.brussels).

Tenslotte herinner ik u nog aan de bepalingen van artikel 112 van de Nieuwe Gemeentewet dat voorschrijft dat *vanaf hun goedkeuring door de gemeenteraad*, volgende documenten worden bekendgemaakt op de website van de gemeente: de gemeentelijke ontwikkelingsplannen, de gemeentelijke bestemmingsplannen, de jaarlijkse begroting en de rekeningen.

Met de meeste hoogachting,

De Minister belast met de Plaatselijke Besturen

Bernard CLERFAYT

Bijlage 1 Contactpersonen

Directie Lokale Financiën: Anne Willocx, Directrice

Entiteiten		Verantwoordelijke agenten
Gemeenten OCMW's Gemeentebedrijven	Anderlecht	Laurent Demarque Wouter Marcoen Rosalie Reyskens
	Brussel	Leopoldina Caccia Dominioni Olivier Claeys Quentin de Launois Caroline Oblin
	Elsene	Angéline Biarent Smaël Ikken Caroline Polizzi
	Etterbeek	Angéline Biarent Smaël Ikken Caroline Polizzi
	Evere	Leopoldina Caccia Dominioni Olivier Claeys Quentin de Launois Caroline Oblin
	Ganshoren	Leopoldina Caccia Dominioni Olivier Claeys Quentin de Launois Caroline Oblin
	Jette	Laurent Demarque Wouter Marcoen Rosalie Reyskens
	Koekelberg	Angéline Biarent Smaël Ikken Caroline Polizzi
	Oudergem	Laurent Demarque Wouter Marcoen Rosalie Reyskens
	Schaarbeek	Laurent Demarque Wouter Marcoen Rosalie Reyskens
	Sint-Agatha-Berchem	Angéline Biarent Smaël Ikken Caroline Polizzi
	Sint-Gillis	Angéline Biarent Smaël Ikken Caroline Polizzi
	Sint-Jans-Molenbeek	Leopoldina Caccia Dominioni Olivier Claeys Quentin de Launois Caroline Oblin
	Sint-Joost-ten-Noode	Leopoldina Caccia Dominioni Olivier Claeys Quentin de Launois Caroline Oblin
Sint-Lambrechts-Woluwe	Laurent Demarque Wouter Marcoen Rosalie Reyskens	

	Sint-Pieters-Woluwe	Laurent Demarque Wouter Marcoen Rosalie Reyskens
	Ukkel	Leopoldina Caccia Dominioni Olivier Claeys Quentin de Launois Caroline Oblin
	Vorst	Leopoldina Caccia Dominioni Olivier Claeys Quentin de Launois Caroline Oblin
	Watermaal-Bosvoorde	Angéline Biarent Smaël Ikken Caroline Polizzi
Contactgegevens		
Biarent Angéline	02 800 33 52	abiarent@sprb.brussels
Bours Mathieu	02 800 35 51	mbours@sprb.brussels
Caccia Dominioni Leopoldina	02 800 34 96	lcacciadominioni@sprb.brussels
Claeys Olivier	02 800 32 70	oclaeys@sprb.brussels
De Launois Quentin	02 800 30 32	qdelanois@sprb.brussels
Demarque Laurent	02 800 38 73	ldemarque@sprb.brussels
Ikken Smaël	02 800 32 73	sikken@sprb.brussels
Marcoen Wouter	02 800 32 82	wmarcoen@gob.brussels
Oblin Caroline	02 800 33 62	coblin@sprb.brussels
Polizzi Caroline	02 800 34 79	cpolizzi@sprb.brussels
Reyskens Rosalie	02 800 34 75	rreyskens@gob.brussels
Willems Anne	02 800 33 01	awillems@gob.brussels
Willocx Anne	02 800 33 25	awillocx@sprb.brussels
Directie Lokale Financiën		lokalefinancien@gob.brussels

Bijlage 2
Lijst van de verplichte documenten en bijlagen

	Version électronique Elektronische versie
Begrotingsrekening :	☒ (Combud)
- Gewone functionele voorstelling	☒
- Gewone economische voorstelling	☒
- Voorstelling per buitengewoon artikel	☒
- Samenvattingstabellen	☒
Balans	☒
Resultatenrekening	☒
Balans van de algemene rekeningen	☒ (Combud)
Balans van de bijzondere rekeningen	☒
Detail van de overlopende en wachtrekeningen	☒
Begrotings- en boekhoudkundig analyseverslag	☒
Wettelijke bijlage	☒
Getekende beraadslagingen	☒
T3 (Lijst van de begrotingskredieten en nog over te dragen vastleggingen)	☒
Lijst van de nog te innen rechten	☒
Lijst per dienst en per artikel van de onwaard en de oninvorderbare rechten	☒
Rechten en vastleggingen buiten balans	☒
Statistieken (bevolking, ...)	☒
Waarderingsregels	☒
Verslag betreffende de transparantie van de bezoldigingen en voordelen van de Brusselse openbare mandatarissen	☒
Bijlagen te verzenden via het generiek emailadres lokalefinancien@gob.brussels :	
Bijlage 1 – Werken in uitvoering	☒ (Excel)
Bijlage 2 – Stand van leningen	☒ (Excel)
Bijlage 3 – Subsidies	☒ (Excel of link naar datatote.brussels)
Bijlage 4 – Nog te innen schuldvorderingen	☒ (Excel)
Bijlage 5 - Bij te voegen informatie aangaande overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten	☒ (Word/PDF)